

Võru maakonnas, Antsla vallas, Jõepera külas, Muska kinnistu (registriosa nr 11008450, katastritunnus 14301:001:0612; edaspidi Muska kinnistu) eraldistel 34 ja 40 sanitaarraie; Võru maakonnas, Antsla vallas, Jõepera külas, Muskametsa kinnistu (registriosa nr 11008450, katastritunnus 14301:001:0613; edaspidi *Muskametsa* kinnistu) eraldistel 3, 13, 16, 17, 25 ja 27 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes OÜ Vaseten volitatud esindaja Peter Jansoni poolt 21.07.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Muska kinnistu eraldistel 34 ja 40 sanitaarraie; Muskametsa kinnistu eraldistel 3, 13, 16, 17, 25 ja 27 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. OÜ Vaseten volitatud esindaja Peter Janson esitas 21.07.2025 Keskkonnaametile metsateatised, millega teatas kavandatavatest hooldusraietest Muska ja Muskametsa kinnistu eraldistel 3, 13, 16, 17, 25, 27, 34 ja 40. Metsateatised on kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse nr-te 50001146537, 50001146539, 50001146514, 50001146517, 50001146524, 50001146525, 50001146526 ja 50001146530all.

Kavandatud raiete ala paikneb Karula linnu- ja looduslal ning Karula rahvuspargi Jõepera piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast (otsus on tehtud 15 tööpäeva jooksul arvates KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teabe saamisest).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Sanitaarraiet kavandatakse kokku 4,74 ha suurusel alal, kokku raiemahuga 131 tm. Sanitaarraiet tehakse metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Muska ja Muskametsa kinnistu asub Võru maakonnas, Antsla vallas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib 2024. aastal kehtestatud Antsla valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Raie eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Muska ja Muskametsa kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas.

Muska kinnistul kavandatud raied piirnevad hooldusraietega 3,04 ha suurusel alal.

Muskametsa kinnistul kavandatud raied piirnevad hooldusraietega 3,29 ha suurusel alal.

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raialal esinevad erinevad kasvukohatüübid, kus kasvavad erinevas vanuses okas- ja lehtpuu metsad.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse.

Sanitaarraie langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raie kavandatakse metsamaastikus, raie ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud raied jäävad Karula rahvusparki Jõepera piiranguvööndisse. Karula rahvusparki kaitse-eesmärgid on loetletud Karula rahvusparki kaitse-eeskirjas². Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 19. Kavandatud raie taga eraldistel 13 ja 25 piirneb projekteeritav Metsavajakute looduskaitseala Karula sihtkaitsevöönd.

Karula loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest elupaigatüüpidest asub eraldiste 3 ja 16 raieala mõjualas³ aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510). Eraldiste nr 34 raieala mõjualas asub siirde- ja õõtsiksood (*7140). Eraldiste 3, 13, 16, 17 ja 25 raieala mõjualas asub elupaigatüüp vanad loodusemetsad (*9010).

Karula rahvuspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvad Karula linnu- ja loodusala.

²Vabariigi Valitsuse 22.06.2006 määrus nr 149.

³Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate sanitaarraiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raialal ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- kavandatud raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raialal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Karula linnu- ja looduslal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Karula rahvuspargi ega Karula linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama

direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁴ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁵ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Sanitaarraie käigus raiutakse puistust kahjustatud puud, puistute esimene rinne säilib. Kavandatud raiete tegemisel puistute esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, metsamaastik ei killustu, maastikuilme ei muutu, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega ei ole kavandatavatel raietel olulist mõju Karula linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkidele.

Eraldisega 3 piirneb ning eraldise 16 raieala mõjualas asub elupaigatüüp aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510). Niitude taimkate on kujunenud pikaajase karjatamise või niitmise mõjul. Üheks negatiivseks mõjuteguriks niiduelupaikades on võsastumine või/ja metsastumine. Seega nimetatud niiduelupaigatüüpidele ei oma puude raie negatiivset mõju.

Eraldise nr 34 raieala mõjualas asub elupaigatüüp siirde- ja õõtsiksood (*7140). Rabadele ja soodele peamiseks negatiivseks mõjuteguriks on võsastumine ja kuivendamine. Sellist mõju väljaspool elupaigatüüpi kavandatud sanitaarraiel ei ole.

Eraldistega 3, 13, 17 ja 25 piirneb ning eraldise 17 mõjualas asub elupaigatüüp vanad looduspõõsad (*9010). Sanitaarraied ei mõjuta piirnevaid metsaelupaigatüüpe negatiivselt, sest raie käigus raiutakse puistu hajusalt hõredamaks, puistu säilib. Raie ei mõjuta metsaelupaigatüüpide tormikindlust. Raiete käigus puistud metsaelupaigatüübiga piirneval alal säilivad, seega metsaelupaigatüüp ei muutu avatuks tuulele ja ei tekki olulist negatiivset servaeefekti mõju. Puistu säilimine metsaelupaigatüübiga piirneval alal tagab, et valgus- ja niiskuseržiimi muutused metsaelupaigatüübi sees ei ole olulised. Kavandatavad raied ei mõjuta oluliselt piirnevate metsaelupaigatüüpide seisundit. Seega ei mõjuta kavandatud raied ebasoodsalt Karula loodusala kaitse-eesmärke.

Kuna kavandatud raiealade mõjualas ja raiealadel ei asu muid Karula linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Karula linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raied ei mõjuta ebasoodsalt Karula linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

⁴Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁵ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Raiealad jäävad erinevatesse kasvukohatüüpidesse, kus raietöö külmunud või kuiva pinnasega on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta või kus raietööd külmunud pinnaselt on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“. Metsamaterjali kokkuveol järgida poollooduslike koosluste hooldamise üldnõudeid⁶.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Karula rahvusparki Jõepera piiranguvööndis. Mõju rahvusparki kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Karula linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2. Alal ei esine ka muid Karula rahvusparki kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raied mõjutaks.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas kaitse-eeskirjaga ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud pinnaselt või muul ajal, kui pinnas seda võimaldab.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Karula linnu- ja loodusalale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolekordi või suurõnnetusi.

⁶ Poollooduslike koosluste hooldamise kohta on võimalik leida infot Keskkonnaameti lehel, maahoolduse büroo alajaotuses aadressil <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/parandniitude-hooldamine>

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ain Pommer

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond